

Onderwerp
Tussenbalans programma nieuwe natuur 2017

Provinciale Staten
24 januari 2018

Gedeputeerde Staten stellen voor:

Agendapunt

1. Beslispunten
 1. Kennis te nemen van de Tussenbalans Nieuwe Natuur november 2017 en deze te bespreken;
 2. Alle huidige Nieuwe Natuur-projecten binnen de kaders van het besluit van Provinciale Staten d.d. 17 december 2014 vooralsnog voort te zetten en de periode om tot een realisatieovereenkomst te komen te verlengen tot 31 juli 2018;
 3. In het voorjaar van 2018 te starten met een evaluatie van het programma door een externe partij en de begeleidingscommissie Nieuwe Natuur te betrekken bij de opzet en de uitvoering hiervan;
 4. Na de zomer van 2018 een programmabrede analyse van het programma Nieuwe Natuur en de projecten daarbinnen inclusief daarop gebaseerde aanbevelingen voor de inzet van nog niet vastgelegd programmakapitaal in de resterende programmaperiode aan u voor te leggen.

Lelystad
28 november 2017

Registratienummer
2146706

Inlichtingen
B. Tolboom

Afdeling/Bureau
GE

Portefeuillehouder
Appelman, J.N.J.

Routing

Commissie Duurzaamheid:
20 december 2017

2. Doelstelling programmabegroting
Dit onderwerp past binnen het beleidsthema 'Gebiedsontwikkeling', Programmaonderdeel '7.4 Nieuwe Natuur'.
3. Eerdere behandeling
Op 17 december 2014 hebben uw Staten aangegeven welke projecten binnen het programma Nieuwe Natuur naar realisatie mogen worden uitgewerkt en welk maximaal programmakapitaal daarbij aan die projecten kan worden toegewezen. Daarbij is een aantal projecten dat met de destijds gehanteerde meetlat op verschillende onderwerpen lager heeft gescoord, op de reservebank geplaatst. Daarbij zijn geen afspraken gemaakt over het eventuele vervolg van deze projectenvoorstellen.
Conform uw motie van 17-12-2014 stuurt de provincie, naast het specifiek begeleiden van projecten, ook op programmaniveau. Daarbij komt onder meer de grondstrategie en de invulling van de natuurcompensatieverplichtingen aan de orde en wordt aangegeven welke effecten de voortgang heeft op de beschikbare financiële middelen. Met Provinciale Staten is in de periode na de besluitvorming besproken dat eind 2017 een tussenbalans wordt opge maakt om de daadwerkelijke haalbaarheid en betaalbaarheid van de gehonoreerde projectvoorstellen te bepalen. Ook wordt in de tussenbalans aandacht besteed aan de algemene voortgang van het programma.
4. Bevoegdheden PS en doel behandeling
Op 17 december 2014 hebben Provinciale Staten aangegeven welke projecten binnen het programma Nieuwe Natuur naar realisatie mogen worden uitgewerkt en welk maximaal programmakapitaal daarbij aan die projecten kan worden toegewezen. Deze projecten hebben de kans gekregen om hun plannen zodanig uit te werken dat ze met ondersteuning vanuit het programma Nieuwe Natuur, binnen 5 jaar na besluitvorming kunnen starten met de uitvoering.

Op 13 april 2016 hebben Provinciale Staten geconcludeerd dat sprake kan zijn van diverse heroverwegingsmomenten:

- Initiatiefnemer kan het project niet realiseren met de toegewezen bedragen;
- Initiatiefnemer trekt zich terug;
- Initiatiefnemer kan niet binnen 5 jaar starten met de uitvoering van het project.

Een groot aantal projecten dient een bestemmingsplanwijzigingsprocedure te doorlopen, die incl. bezwaar en beroep een periode van 2 jaar kan beslaan. Terugrekenend vanaf de beoogde start realisatie eind 2019 is daarom met Provinciale Staten afgesproken om eind 2017 de balans op te maken en te bepalen welke projecten op dat ijkmoment realiseerbaar lijken binnen de aangegeven termijn van 5 jaar.

5. Verdere behandeling PS

Provinciale Staten worden halfjaarlijkse geïnformeerd door middel van de voortgangsrapportage. De Tussenbalans Nieuwe Natuur november 2017 (hierna de Tussenbalans) is daar onderdeel van. De volgende rapportage betreft een programmabrede analyse inclusief aanbevelingen voor het (her)alloceren van het nog niet vastgelegd programmakapitaal in de resterende periode van het programma, die in het najaar van 2018 aan Provinciale Staten zal worden voorgelegd. Daarbij worden niet alleen de realisatiekansen van de projecten meegenomen, maar wordt ook gekeken naar de restrisiko's en het resterend programmakapitaal (waaronder de risicobuffer).

6. Korte toelichting op voorstel

Op basis van de eerder aangenomen planning is voorliggende Tussenbalans opgesteld. De uitkomsten hiervan laten zien dat de voortgang van de projecten goed is, maar dat dit nog niet bij alle projecten heeft geleid tot een ondertekende realisatieovereenkomst. In de komende maanden kan een aantal cruciale stappen gezet worden in de projecten waarvoor nog geen realisatieovereenkomst is afgesloten. De verwachting is dat dit pas in de zomer van 2018 een eindbeeld oplevert voor wat betreft de invulling en allocatie van de hectares en middelen die zijn toegewezen aan de projecten Nieuwe Natuur (conform PS-besluit d.d. 17 december 2014). Voorgesteld wordt om dit eindbeeld in het najaar van 2018 aan Provinciale Staten voor te leggen. Dit moment kan dan gekoppeld worden aan de resultaten van de 'lessons learned'-evaluatie. Deze evaluatie zal in nauw overleg met de begeleidingscommissie van Provinciale Staten plaatsvinden. De voorbereiding wordt in het voorjaar gestart; de resultaten van de evaluatie dienen in het najaar van 2018 beschikbaar te zijn.

7. Beoogd effect

Voor recreatie toegankelijke en beleefbare natuur is ontwikkeld.

8. Argumenten

1.1. Aan PS is toegezegd om eens per halfjaar te rapporteren over de voortgang van het programma en de uitwerking van de projecten daarbinnen

Vanwege het afgesproken ijkmoment worden uw Staten door middel van de Tussenbalans geïnformeerd over de stand van zaken van het programma en hoe kan worden omgegaan met het vervolg van het programma en in het bijzonder de projecten waarbij nog geen realisatieovereenkomst is gesloten.

2.1. De toegewezen, nog lopende projecten, laten voldoende voortgang zien en de initiatiefnemers werken met energie aan de realisatie van hun projecten. Verlenging biedt vermoedelijk mogelijkheid tot realisering van alle projecten

De afgelopen tijd is belangrijke voortgang geboekt in het programma. De meeste toegewezen projecten hebben hun plannen zodanig uitgewerkt dat ze binnen 5 jaar na de besluitvorming zijn gestart, dan wel kunnen starten met de uitvoering. Ook bij de projecten waarvoor de realisatieovereenkomst nog niet is ondertekend, zijn in 2017 belangrijke stappen gezet (bijv. in het beschikbaar krijgen van gronden), waardoor vervolgstappen ter voorbereiding op de realisatieovereenkomst kunnen worden gezet. Voor drie projecten bestaat er op het moment van schrijven van deze Tussenbalans nog onzekerheid of er op kor-

te termijn een realisatieovereenkomst kan worden gesloten. Aan die onzekerheid liggen verschillende factoren ten grondslag. Ingeschat wordt dat over de definitieve haalbaarheid en betaalbaarheid en de resterende risico's van deze projecten voor de zomer van 2018 meer duidelijkheid is. De initiatiefnemers van deze projecten hebben in de afgelopen maanden, in samenwerking met projectpartners, gewerkt aan het concreet maken van de uitvoeringskaders; de komende tijd werken zij verder om hun project haalbaar en betaalbaar te maken. Daarom wordt voorgesteld alle lopende projecten vooralsnog voort te zetten.

Gelet op de motie om de programmatische sturing te behouden, de grote stappen die in 2017 zijn gezet, de samenwerking in de projecten, de positieve energie binnen het programma, het complexe proces en de verwachting dat na de zomer van 2018 meer duidelijkheid is over de realiseerbaarheid, wordt voorgesteld om alle lopende projecten Nieuwe Natuur tot uiterlijk 31 juli 2018 de tijd te geven om tot een realisatieovereenkomst te komen.

3.1. Vernieuwende programma-aanpak leent zich voor lessons learned-evaluatie

Met het programma Nieuw Natuur heeft de provincie op een pragmatische manier invulling gegeven aan een nieuwe sturingsfilosofie, waarin private partijen een publieke taak uitvoeren en sturing via burgerinitiatieven centraal staat.

Landelijk is het programma als voorbeeld genomen voor een innovatieve aanpak van de uitvoering van het natuurbeleid. Het wordt geroemd om het samenwerkingsverband met uiteenlopende partners en de nieuwe, krachtige natuurcombinaties. Het is goed om voor onszelf en anderen op een rij te zetten welke leerervaringen dit heeft opgeleverd en wat dit kan en moet betekenen voor de verdere toepassing binnen het programma Nieuwe Natuur en andere programma's. In het voorjaar van 2018 wordt samen met de begeleidingscommissie een aanzet gegeven voor een grondige evaluatie van de "lessons learned" van het programma Nieuwe Natuur en de nieuwe vorm van maatschappelijke sturing.

4.1. In het najaar van 2018 ontstaat een natuurlijk moment voor een programmabrede analyse van het programma Nieuwe Natuur

Vanwege de extra tijd die een aantal projecten nodig heeft om tot een realisatieovereenkomst te komen, kunnen op dit moment nog geen onderbouwde uitspraken gedaan worden over het al dan niet afvallen van projecten en eventueel vrijvallende middelen, de reservebank en/of inzet van de buffer. Het programmakapitaal bestaat zowel uit geld als grond - die de afgelopen jaren in waarde is gestegen - van de provincie, Staatsbosbeheer en Het Flevolandschap. De buffer is daar onderdeel van en dient juist in stand te worden gehouden om de programmatische sturing met de twee programmapartners (Staatsbosbeheer, Het Flevo-landschap) op niveau te houden en onvoorziene risico's in de realisatiefase te kunnen opvangen. Zolang er nog onduidelijkheid is over risico's en daarmee de haalbaarheid en betaalbaarheid van de nog lopende projecten en de risico's binnen het programma (waaronder waarderisico's van de grond) kunnen er in principe nog geen keuzes worden gemaakt over het eventueel activeren van de reservebankprojecten en/of inzet van resterende middelen voor andere natuurprojecten. Aangezien de projecten op de reservebank vier jaar geleden zijn ingediend, dient dan eerst te worden gekeken of de projecten nog actueel zijn, naar de score op de meetlat en of de doelstellingen nog in lijn zijn met actueel natuurbeleid en andere ontwikkelingen op het gebied van natuur; het programmakapitaal mag namelijk alleen ingezet worden voor natuurdoeleinden. Deze verkenning kan betrokken worden bij de programmabrede analyse.

9. Kanttekeningen
Niet van toepassing.

10. Bijlagen

Naam stuk:	eDocs nummer:	Bijgevoegd of periode ter inzage
Tussenbalans Nieuwe Natuur november 2017	2150630	Tot
		Tot
		Tot